حکومەتی هەرێمی کوردستان – عێراق
ئەنجومەنی وەزیران
وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی
بەڕێوەبەرایەتی کاروباری یاسایی

حكومة اقليم كوردستان - العراق
مجلس الوزراء
وزارة التعليم العالي و البحث العلمي
مديرية الشؤون القانونية

ژمارە: ١٧٠٣٠
ڕێکەوت: ٣ / ٩ / ٢٠٢٤ ی زایینی
١٣ / ٦ / ٢٧٢٤ ی کوردی

العدد:
التاريخ: / / ٢٠٢٤

پاڵپشت بە حوکمەکانی ماددەی (پەنجایەم)، هەروەها برگەی (دووەم) لە ماددەی (سی و پێنجەم) لە یاسای وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی ژمارە (١٠)ی ساڵی (٢٠٠٨)ی هەموارکراو، لەسەر پێشنیاری ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆڕایەتیەکانی پزیشکی، بڕیاردرا بە دەرکردنی ئەم ڕێنماییەی خوارەوە:

ڕێنمایی ژمارە (٧)ی ساڵی (٢٠٢٤)

ڕێنمایی پێشکەشکردن و وەرگرتن بۆ خوێندن و ڕاهێنانی بۆردی پزیشکی بۆ پسپۆڕی گشتی و پسپۆڕی وورد لە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆڕایەتیەکانی پزیشکی بۆ ساڵی خوێندنی (٢٠٢٤-٢٠٢٥)

ماددەی (١): مەرجە گشتیەکان:

١. نووسراوی لارینەبوون + پوختەی ڕاژە لەشوێنی کارکردنی ئێستای پێشکەشکار بەپێی ڕێنمایە کارپێکراوەکانی وەزارەتی تەندروستی.

٢. مەرجی توانستی زمانی ئینگلیزی: بەم شێوەیەی خوارەوە دەبێت:

أ. بڕوانامەی نێودەوڵەتی توانستی زمانی ئینگلیزی تەنها بۆ پێشکەشکارانی پسپۆڕی گشتی بریتی دەبێت لە (IELTS-Academic: 6, TOEFL-PBT: 497, TOEFL-iBT: 73, Pearson PTE-Academic: 67) یاخود تەواوکردنی ئاستی (Advanced) لە سەنتەرەکانی زمان لە زانکۆ حکومیەکانی کوردستان بە سەرکەوتوویی و دوا مۆڵەت بۆ پێشکەشکردنی بڕوانامەی توانستی زمانی ئینگلیزی بۆ سەرجەم ڕاهێنراوانی بۆرد پێش تاقیکردنەوەی بەشی دووەم (کۆتایی) تیۆری دەبێت. بەپێچەوانە ڕاهێنراو بە سەرنەکەوتوو هەژمار دەکرێت و مافی نامێنێت.

ب. هەڵگرانی بڕوانامەی بۆردی پزیشکی کە پێشکەشی پسپۆڕی وورد دەکەن، لە مەرجی توانستی زمانی ئینگلیزی دەبەخشرێن.

ج. سەبارەت بە ئەنجامدانی بڕوانامەی تاقیکردنەوەی نێودەوڵەتی توانستی زمانی ئینگلیزی کە لە سەرەوە ئاماژەی پێدراوە وەکو (IELTS-Academic, TOEFL-PBT, TOEFL-iBT, Pearson PTE-Academic) تەنها لە سەنتەرەکانی پارێزگا و ئیدارە سەربەخۆکانی هەرێمی کوردستان کاری پێدەکرێت، هەروەها لەگەڵ وڵاتانی (ئەمریکا و بەریتانیا و کەنەدا و نیوزلەندا و ئوسترالیا)، بە پێچەوانەوە کاری پێناکرێت و پشتگوێ دەخرێت.

د. پێویستە لەسەر ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆڕایەتیەکانی پزیشکی ڕاست و دروستی (صحة صدور) بۆ بڕوانامەی نێودەوڵەتی توانستی زمانی ئینگلیزی (IELTS, TOEFL-PBT, TOEFL-iBT, Pearson PTE)ی وەرگیراوان بکات.

هـ. بڕوانامەی تاقیکردنەوە نێودەوڵەتیەکانی زمانی ئینگلیزی وەکو (Pearson PTE-Academic, TOEFL, IELTS-Academic) بۆ ماوەی (٣) سێ ساڵ (لەسەر بنەمای ڕێکەوتی تاقیکردنەوە) کاری پێدەکرێت بە مەرجێك ئەو بڕوانامانەی کە ماوەی (٢) دوو ساڵیان بەسەردا تێپەڕیووە، پێویستە پێشووتر ڕاست و دروستی بۆ بڕوانامەکانیان ئەنجام درابێت.

٣. تەمەنی پێشکەشکار بۆ خوێندنی بەخۆرایی نابێت لە (٥٠) ساڵ زیاتر بێت، بە پێچەوانەوە پێشکەشکار دەتوانێت بە سیستەمی پاراڵێل پێشکەشی خوێندن و ڕاهێنان بکات.

٤. پێشکەشکار مەرجە خاوەنی ڕەگەزنامەی عێراقی بێت، بە پێچەوانەوە دەتوانێت بە شێوازی پاراڵێل پێشکەشی خوێندن و ڕاهێنان بکات.

ماددەی (٢): مەرجە تایبەتیەکان:

١. ئەگەر پێشکەشکار هەڵگری بڕوانامەی بەکالۆریۆس بێت و ئارەزووی پێشکەشکردنی هەبێت بۆ یەکێک لەم دوو پسپۆرییانە (Clinical Hematology, Rheumatology)، ئەوا ماوەی خوێندن و ڕاهێنان (٥) پێنج ساڵ دەبێت، هەروەها دەبێت ساڵێک وەکو نیشتەجێی دێرین خزمەتی هەبێت لە بەشی هەناوی گشتی یاخود ئەو بەشەی کە پێشکەشی دەکات.

٢. ئەگەر پێشکەشکار هەڵگری بڕوانامەی بۆردی پزیشکی بێت و ئارەزووی پێشکەشکردنی خوێندنی پسپۆری وورد (Track II)ی هەبێت بۆ یەکێک لەم پسپۆرییانە (Gastroenterology, Nephrology Medicine, Pulmonary Medicine, Cardiology, Endocrinology and Diabetes, Pediatric Cardiology, Digestive and Hepatic Surgery, Rhinology-Endoscopic Skull Base Surgery, Intensive Care Medicine)، ئەوا ماوەی خوێندن و ڕاهێنان (٣) سێ ساڵ دەبێت.

٣. ئەم پسپۆڕیانەی کە هاتووە پێویستیان بە پلەبەندی هەیە وەکو مەرج جگە لە حاڵەتی پێدانی ڕەزامەندی لە لایەن وەزارەتی تەندروستی بە پێی یاسا بەرکارە پەیوەندیدارەکان (Anesthesia, Psychiatry, Intensive Care Medicine, Emergency Medicine).

٤. مەرجی خوێندن و ڕاهێنان لە پسپۆڕیەتی (Intensive Care Medicine): هەمان مەرجە گشتیەکانی لەسەر پەیڕەو دەکرێت لەم پسپۆڕیەتیە و پێویستی بە ماوەی پلەبەندی هەیە بۆ (Track I) جگە لە کاتی پێدانی ڕەزامەندی لە لایەن وەزارەتی تەندروستی بە پێی یاسا بەرکارە پەیوەندیدارەکان.

٥. مەرجی خوێندن و ڕاهێنان بۆ پسپۆڕیەتیەکانی: (Health Administration, Infectious Disease Control) بریتی دەبێت لە:-

أ. پێشکەشکار پێویستی بە ماوەی پلەبەندی هەیە وەکو مەرج.

ب. تەنها دەرچووانی کۆلێژی پزیشکی گشتی دەتوانن پێشکەشی پسپۆڕی (Infectious Disease Control) بکەن.

ج. دەرچووانی کۆلێژەکانی پزیشکی گشتی و پزیشکی ددان و دەرمانسازی دەتوانن پێشکەشی پسپۆڕی (Health Administration) بکەن.

د. تەنها دەرچووانی کۆلێژی پزیشکی ددان دەتوانن پێشکەشی خوێندن و ڕاهێنان لە پسپۆڕیەتی (Dental Public Health) بکەن و پێشکەشکار مەرجە ساڵێک خزمەتی وەکو پلەبەند هەبێت.

٦. هەبوونی دوو ساڵ خزمەتی نیشتەجێی دێرین مەرجە بۆ هەردوو بەشی (Dermatology, Plastic Surgery).

تێبینی/ هەردوو پسپۆڕی (پێست) و (نەشتەرگەری جوانکاری و ڕێکاری) دەکرێت دوای تەواوکردنی یەک ساڵ خزمەتی نیشتەجێی دێرین پێشکەشی خوێندن و ڕاهێنان بکات بە مەرجێک بەڵێنامەی کارکردن واژوو بکات کە وەک میلاک بۆ ماوەی (٥) پێنج ساڵ لە لەم شارانە خزمەت بکات (هەڵەبجە و گەرمیان و ڕاپەڕین و کۆیە و زاخۆ) و ببێتە میلاکی ئەم شوێنانە.

٧. بۆ پسپۆڕییەکانی پزیشکی ددان، پێشکەشکار پێویستە بە لایەنی کەم (٣) سێ ساڵ خزمەتی کردەیی هەبێت.

٨. پێشکەشکارانی دانەمەزراو لە پسپۆڕییەکانی (پزیشکی گشتی، پزیشکی ددان، دەرمانسازی) هەمان مەرج و ڕێنمایی پزیشکانی دامەزراو لەسەریان جێبەجێ دەکرێت کە پێویستە (١) یەک ساڵ پزیشکی خولاوی و (٢) دوو ساڵ پلەبەندی وەکو خۆبەخش تەواو کردبێت بە پێی ئەو شوێنەی خزمەتی لێ کردووە، کە دەتوانێت تەنها بۆ ئەو پسپۆڕییانە پێشکەش بکات کە پێویستی بە ماوەی نیشتەجێی دێرین نیە پاشان مافی پێشکەشکردنیان دەبێت بۆ خوێندن و ڕاهێنان لە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆڕایەتیەکانی پزیشکی بۆ ساڵی خوێندنی (٢٠٢٤-٢٠٢٥)، خوێندن و ڕاهێنانیان بە شێوەی سیستەمی پاراڵێل دەبێت، بۆ ئەم مەبەستە پێویستە پێشکەشکار نووسراوی پشتگیری لە (دیوانی وەزارەتی تەندروستی/بەڕێوەبەرایەتی گشتی پلاندانان) بهێنێت و پێشکەش بە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆڕایەتیە پزیشکی بکات لە کاتی پرۆسەی پێشکەشکردن.

مەرجە تایبەتەکانی پێشکەشکردن بۆ خوێندن و ڕاهێنان		
پسپۆڕیەکان	مەرجی خوێندن بۆ پسپۆڕی گشتی (Track I)	مەرجی خوێندن بۆ پسپۆڕی وورد (Track II)
Internal Medicine	(١) یەک ساڵ خزمەتی نیشتەجێی دێرینی هەناو	
Pediatrics	(١) یەک ساڵ خزمەتی نیشتەجێی دێرینی نەخۆشیەکانی منداڵان	
Family Medicine	پێویستی بە خزمەتی نیشتەجێی دێرین نیە	
Psychiatry	پێویستی بە ماوەی پلەبەندی هەیە	
Gastroenterology	ئەم پسپۆڕیە (Track I)ی نیە	هەڵگری بۆردی هەناوی، ماوەی خوێندن و ڕاهێنان (٣) ساڵ دەبێت
Emergency Medicine	پێویستی بە ماوەی پلەبەندی هەیە	
Neurology	(١) یەک ساڵ پزیشکی نیشتەجێی مێشک و کۆمەڵەی دەمار	
Medical Oncology	(١) یەک ساڵ پزیشکی نیشتەجێی دێرینی نەخۆشیەکانی شێرپەنجە	
Clinical Hematology	(١) یەک ساڵ خزمەتی نیشتەجێی دێرینی لە بەشەکانی (هەناوی) یان (نەخۆشیەکانی خوێن) یاخود (گری-الاورام)	بۆ ساڵی خوێندنی ٢٠٢٤-٢٠٢٥ (Track II) نیە
Dermatology	(٢) دوو ساڵ نیشتەجێی دێرینی پێست یاخود (١) یەک ساڵ نیشتەجێی دێرینی پێست بە مەرجێک بەڵێننامەی خزمەتی دەرەوەی شار بۆ ماوەی (٥) ساڵ واژوو بکات	
Nephrology	ئەم پسپۆڕیە (Track I)ی نیە	هەڵگری بۆردی هەناوی، ماوەی خوێندن و ڕاهێنان (٣) ساڵ دەبێت
Rheumatology	(١) یەک ساڵ نیشتەجێی دێرینی لە هەمان پسپۆڕی یاخود بەشی هەناوی	بۆ ساڵی خوێندنی ٢٠٢٤-٢٠٢٥ (Track II) نیە
Pulmonary Medicine	ئەم پسپۆڕیە (Track I)ی نیە	هەڵگری بۆردی هەناوی، ماوەی خوێندن و ڕاهێنان (٣) ساڵ دەبێت
Cardiology	ئەم پسپۆڕیە (Track I)ی نیە	هەڵگری بۆردی هەناوی، ماوەی خوێندن و ڕاهێنان (٣) ساڵ دەبێت
Endocrinology & Diabetes	ئەم پسپۆڕیە (Track I)ی نیە	هەڵگری بۆردی هەناوی، ماوەی خوێندن و ڕاهێنان (٣) ساڵ دەبێت
Clinical Pharmacy	(١) یەک ساڵ خزمەتی دەرمانسازی نیشتەجێی خولاو (٢) ساڵ خزمەتی دەرمانسازی پلەبەند یاخود کۆی گشتی (٣) ساڵ خزمەتی هەبێت	

مەرجە تایبەتەکانی پێشکەشکردن بۆ خوێندن و ڕاهێنان		
پسپۆریەکان	مەرجی خوێندن بۆ پسپۆڕی گشتی (Track I)	مەرجی خوێندن بۆ پسپۆڕی وورد (Track II)
Pediatric Cardiology	ئەم پسپۆڕیە (Track I)ی نیە	هەڵگری بۆردی نەخۆشییەکانی منداڵان ماوەی خوێندن و ڕاهێنان (٣) ساڵ دەبێت
General Surgery	(١) یەک ساڵ پزیشکی نیشتەجێی دێرینی نەشتەرگەری گشتی	
Gynecology & Obstetrics	(١) یەک ساڵ پزیشکی نیشتەجێی دێرینی نەخۆشیەکانی ئافرەتان و لەدایکبوون	
Neurosurgery	(١) یەک ساڵ پزیشکی نیشتەجێی دێرینی نەشتەرگەری مێشک و کۆمەڵەی دەمارەکان و بڕبڕەی پشت	
Orthopedics	(١) یەک ساڵ پزیشکی نیشتەجێی دێرینی ئێسک و شکان	
ENT	(١) یەک ساڵ پزیشکی نیشتەجێی دێرینی نەشتەرگەری قورگ و لوت و گوێ	
Urology	(١) یەک ساڵ پزیشکی نیشتەجێی دێرینی نەشتەرگەری میزەڕۆ	
Cardiothoracic & Vascular Surgery	(١) یەک ساڵ پزیشکی نیشتەجێی دێرینی نەشتەرگەری سنگ و بۆریەکانی خوێن یاخود دوو ساڵ نیشتەجێی دێرین لە نەشتەرگەری گشتی	
Plastic Surgery	(٢) دوو ساڵ نیشتەجێی دێرینی نەشتەرگەری جوانکاری و ڕێکاری یاخود (١) یەک ساڵ نیشتەجێی دێرینی نەشتەرگەری جوانکاری و ڕێکاری بە مەرجێک بەڵێننامەی خزمەتی دەرەوەی شار بۆ ماوەی (٥) ساڵ واژوو بکات	
Digestive & Hepatic Surgery	ئەم پسپۆڕیە (Track I)ی نیە	هەڵگری بۆردی نەشتەرگەری گشتی، ماوەی خوێندن و ڕاهێنان (٣) ساڵ دەبێت
Ophthalmology	(٢) دوو ساڵ نیشتەجێی دێرینی نەشتەرگەری چاو	
Pediatric Surgery	(١) یەک ساڵ نیشتەجێی دێرینی نەشتەرگەری منداڵان یاخود نەشتەرگەری گشتی	
Rhinology - Endoscopic Skull Base Surgery)	ئەم پسپۆڕیە (Track I)ی نیە	هەڵگری بۆردی قورگ و لوت و گوێ ENT، ماوەی خوێندن و ڕاهێنان (٣) ساڵ دەبێت
Anesthesia	پێویستی بە ماوەی پلەبەندی هەیە	
Intensive Care Medicine	بۆ ساڵی خوێندنی ٢٠٢٤-٢٠٢٥ Track I نیە	هەڵگرانی بروانامەی بۆرد لە (General Surgery, Cardiothoracic Surgery, Neurology, Anesthesia, Internal Medicine, Pediatrics, Emergency Medicine, Cardiology, Respiratory Medicine, Nephrology) ماوەی خوێندن و ڕاهێنانیان (٣) ساڵ دەبێت
Oral & Maxillofacial Surgery	(١) یەک ساڵ پزیشکی نیشتەجێی دێرینی نەشتەرگەری دەم و ڕوو و شەویلاگ	
Oral & Maxillofacial Medicine	پێویستی بە خزمەتی نیشتەجێی دێرین نیە، تەنها پێویستی بە ماوەی پلەبەندی هەیە	
Restorative Dentistry	پێویستی بە خزمەتی نیشتەجێی دێرین نیە، تەنها پێویستی بە ماوەی پلەبەندی هەیە	
Special Care Dentistry	پێویستی بە خزمەتی نیشتەجێی دێرین نیە، تەنها پێویستی بە ماوەی پلەبەندی هەیە	

مەرجە تایبەتەکانی پێشکەشکردن بۆ خوێندن و ڕاهێنان		
پسپۆڕیەکان	مەرجی خوێندن بۆ پسپۆڕی گشتی (Track I)	مەرجی خوێندن بۆ پسپۆڕی وورد (Track II)
Hematology	دوای تەواوکردنی خولی تاقیگا	
Histopathology	دوای تەواوکردنی خولی تاقیگا	
Chemical Pathology	پێویستی بە خزمەتی نیشتەجێی دێرین نیە	
Clinical Microbiology	پێویستی بە خزمەتی نیشتەجێی دێرین نیە	
Radiology & Medical Imaging	(٢) دوو ساڵ نیشتەجێی دێرینی تیشک و سۆنار یاخود (٢) دوو ساڵ خولی تیشک و سۆنار (دورة تدريب الاشعة)	
Radiation Oncology	(٢) دوو ساڵ نیشتەجێی دێرینی چارەسەرکردنی شێرپەنجە بە تیشک	
Community Medicine	پێویستی بە خزمەتی نیشتەجێی دێرین نیە، تەنها پێویستی بە ماوەی پلەبەندی هەیە	
Health Administration	پێویستی بە خزمەتی نیشتەجێی دێرین نیە، تەنها پێویستی بە ماوەی پلەبەندی هەیە	
Infectious Disease Control	پێویستی بە خزمەتی نیشتەجێی دێرین نیە، تەنها پێویستی بە ماوەی پلەبەندی هەیە	
Dental Public Health	پێویستی بە خزمەتی نیشتەجێی دێرین نیە، تەنها پێویستی بە ماوەی پلەبەندی هەیە	

پسپۆڕی گشتی (Track I): پسپۆڕی گشتی هەڵگرانی بڕوانامەی (بەکالۆریۆس، دبلۆمی باڵا، ماستەر، دکتۆرا) دەتوانن پێشکەشی ئەم بەشانە بکەن.

پسپۆڕی وورد (Track II): تەنها هەڵگرانی بڕوانامەی بۆردی پزیشکی دەتوانن پێشکەشی ئەم بەشانە بکەن.

تێبینی/

١. ئەو پێشکەشکارانەی کە پێشکەشی پسپۆڕییەکانی (پێست و نەشتەرگەری جوانکاری) دەکەن و خزمەتی نیشتەجێی دێرینیان کەمترە لە (٢) دوو ساڵ، ئەوا پێویستە بەڵێننامەی یاسایی لە شوێنی کارکردنی خۆیان واژوو بکەن کە دوای تەواوکردنی خوێندنی بۆرد بۆ ماوەی (٥) پێنج ساڵ لە دەرەوەی شار کار بکەن.

٢. دەرچووی کۆلێژەکانی (پزیشکی گشتی و پزیشکی ددان و دەرمانسازی) دەتوانن پێشکەشی خوێندن و ڕاهێنان بکەن لە پسپۆڕی (کارگێڕی تەندروستی -Health Administration).

٣. هەڵگری بڕوانامەکانی (MRCP,MRCS,FRCP,FRCS) بە هاوتای بۆرد هەژمار ناکرێن، تەنها ئەو بڕوانامانە هەژمار دەکرێن کە لە لایەن وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی هەرێمی کوردستان یەکسانکردنی بڕوانامەی بۆ کراوە لەسەر بنەمای (CCT).

مەرج و ڕێنماییە تایبەتەکانی پێشکەشکردن بۆ پسپۆڕی وورد بۆ ساڵی خوێندنی ٢٠٢٤-٢٠٢٥

	پسپۆڕی وورد	مەرج و ڕێنماییەکان	ماوەی خوێندن و ڕاهێنان	ناوی ئەو بڕوانامەیەی کە پێی دەبەخشرێت
١	Geriatric Medicine	مەرجە پێشکەشکار هەڵگری بۆردی (Internal Medicine) بێت	دوو ساڵ	Fellowship
٢	Pediatric Hematology	مەرجە پێشکەشکار هەڵگری بۆردی (Pediatric Medicine) بێت	سێ ساڵ	Track II (Sub-Specialties)
٣	Neonatology	مەرجە پێشکەشکار هەڵگری بۆردی (Pediatric Medicine) بێت	سێ ساڵ	Track II (Sub-Specialties)
٤	Infectious Disease	مەرجە پێشکەشکار هەڵگری بۆردی (Internal Medicine) بێت	سێ ساڵ	Track II (Sub-Specialties)
٥	Pediatric GIT	مەرجە پێشکەشکار هەڵگری بۆردی (Pediatric Medicine) بێت	دوو ساڵ	Fellowship
٦	Maternal-Fetal Medicine	مەرجە پێشکەشکار هەڵگری بۆردی (Obstetrics & Gynecology) بێت	سێ ساڵ	Fellowship
٧	Gynecological Oncology	مەرجە پێشکەشکار هەڵگری بۆردی (Obstetrics & Gynecology) بێت	سێ ساڵ	Fellowship
٨	Reproductive Endocrinology and Infertility	مەرجە پێشکەشکار هەڵگری بۆردی (Obstetrics & Gynecology) بێت	دوو ساڵ	Fellowship
٩	Head & Neck Surgery	مەرجە پێشکەشکار هەڵگری یەکێک لە بۆردەکانی (General Surgery یان ENT) بێت	دوو ساڵ	Fellowship
١٠	Otology	مەرجە پێشکەشکار هەڵگری بۆردی (ENT) بێت	دوو ساڵ	Fellowship
١١	Intra-Abdominal Solid Organ Transplant	مەرجە پێشکەشکار هەڵگری یەکێک لە بۆردەکانی: (Urology یان General Surgery یان GIT Surgery) بێت	دوو ساڵ	Fellowship
١٢	Trauma Surgery	مەرجە پێشکەشکار هەڵگری بۆردی (General Surgery) بێت	سێ ساڵ	Track II (Sub-Specialties)
١٣	Facial Plastic & Reconstructive Surgery	مەرجە پێشکەشکار هەڵگری یەکێک لە بۆردەکانی: (ENT یان Plastic Surgery) بێت	سێ ساڵ	Fellowship
١٤	Urogynecology	مەرجە پێشکەشکار هەڵگری بۆردی (Obstetrics & Gynecology) بێت	دوو ساڵ	Fellowship

تێبینی/ تەنها پسپۆڕییەکانی (Pediatric Hemato-Oncology, Infectious Disease, Trauma Surgery) بە شێوازی خۆرایی دەبێت و هەموو پسپۆڕییەکانی دیکە بە شێوازی سیستەمی پاراڵێل دەبێت.

ماددەی (٣): تاقیکردنەوەی توانستی زانستی:

١. تاقیکردنەوەی توانستی زانستی بە شێوەیەکی ستانداردی ناوەندی ئەنجام دەدرێت کە پرسیار و هەڵەچنینی پەڕاوی تاقیکردنەوەکان لە لایەن لیژنەیەکی پسپۆڕ لە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆڕایەتیەکانی پزیشکی ئامادە دەکرێت و ئەنجام دەدرێت.

٢. پێشکەشکار مەرجە لە تاقیکردنەوەی توانستی زانستی دەربچێت و پێویستە بە لایەنی کەم (٥٠) پەنجا نمرە لەسەر (١٠٠) سەد نمرەی تەرخانکراو بۆ تاقیکردنەوە بەدەست بهێنێت، بە پێچەوانەوە مافی بەشداریکردنی پێشبڕکێی نییە.

٣. تاقیکردنەوەی توانستی زانستی تەنها بە شێوازی تیۆری ئەنجام دەدرێت.

٤. پێویستە لیژنەیەکی زانستی تایبەت سەرپەرشتی تاقیکردنەوەکان بکات.

٥. لەگەڵ پێشکەشکردنی پرسیارەکانی تاقیکردنەوەی توانستی زانستی لە لایەن مامۆستایانی پسپۆڕ، پێویستە وەڵامی نمونەیی پرسیارەکان پێشکەش بە لیژنەی تاقیکردنەوەکان بکرێت.

ماددەی (٤): ڕێکخستنی پێشبڕکێ لە نێوان پێشکەشکاران و پێوەرەکانی سیستەمی ڕیزبەندی بەپێی ڕێژەی خاڵ:

شێوازی وەرگرتن و پێوەرەکانی پێشبڕکێ لە نێوان پێشکەشکاران بەم شێوەی خوارەوە دەبێت:-

١. نمرەی بڕوانامەی بەکالۆریۆس، ڕێژەی (٣٠٪)ی بۆ تەرخان دەکرێت.

٢. نمرەی تاقیکردنەوەی توانستی زانستی، ڕێژەی (٧٠٪)ی بۆ تەرخان دەکرێت.

Ministry of Higher Education & Scientific Research
KRG Iraq
وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی
دەرکـەوتە

تێبینی:

أ. بۆ هەڵگرانی بڕوانامەی ماستەر و دبلۆمی باڵای دوو ساڵەی پزیشکی، (٤) چوار نمرەی وەکو خاڵ پێ دەدرێت بۆ مەبەستی بەشداریکردنی لە پێشبڕکێ.

ب. بۆ هەڵگرانی بڕوانامەی دبلۆمی باڵای یەک ساڵەی پزیشکی، (٢) دوو نمرەی وەکو خاڵ پێ دەدرێت بۆ مەبەستی بەشداریکردنی لە پێشبڕکێ.

ج. بۆ هەر ساڵێکی نیشتەجێی دێرین، (٢) دوو نمرەی وەکو خاڵ پێ دەدرێت بۆ مەبەستی بەشداریکردنی لە پێشبڕکێ، بە مەرجێک لە (٢) دوو ساڵ زیاتر نەبێت.

د. بۆ هەر ساڵێکی خزمەت پاش پسپۆڕی یاخود نیشتەجێی دێرین (١) یەک نمرەی وەکو خاڵ پێ دەدرێت بۆ مەبەستی بەشداریکردنی لە پێشبڕکێ، بە مەرجێک لە (٢) دوو ساڵ زیاتر نەبێت.

هـ. لە پسپۆڕی وورد و Fellowship، تاقیکردنەوە لەسەر (١٠٠) نمرە ئەنجام دەدرێت و نمرەی بەدەستهاتوو دەبێتە نمرەی پێشبڕکێ بۆ خاڵبەندی.

ماددەی (٥): بەڵگەنامە پێویستیەکان:

١. فۆرمی پێشکەشکردن.
٢. نووسراوی لاری نەبوون و دوایین پوختەی ڕاژە لە شوێنی کارکردنی ئێستای پێشکەشکار لەسەر ئاستی وەزارەتی تەندروستی و وەزارەتی پێشمەرگە.

تێبینی/ سەبارەت بە پێشکەشکردن بۆ دامودەزگاکانی سەر بە وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی لەسەر ئاستی سەرۆکایەتی زانکۆ دەبێت.

٣. بڕوانامەی بە نمرەی بەکالۆریۆس بە زمانی ئینگلیزی (وێنەی ڕەسەن).
٤. بڕوانامەی دەرچوون بۆ هەڵگرانی (بڕوانامەکانی دبلۆمی باڵا و ماستەر و دکتۆرا و بۆردی پزیشکی) ئەگەر هەبێت بە شێوەی ڕەسەن.
٥. وێنەی ڕەنگاوڕەنگی (کارتی زانیاری) و (کارتی نیشتمانی) یاخود (پاسپۆرت).
٦. وێنەی کەسی ڕەنگاوڕەنگ.
٧. پسولەی ژمێریاری پێشکەشکردن.
٨. ئەو پێشکەشکارانەی کە دانەمەزراون پێشکەشی خوێندن و ڕاهێنان دەکەن، پێویستە لە ماوەی پرۆسەی پێشکەشکردن، بەڵێنامەی یاسایی لە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆرایەتیەکانی پزیشکی واژوو بکات کە لە بۆردی پزیشکی لە ناوەوە و دەرەوەی وڵات وەرنەگیراوە. بە پێچەوانەوە ڕێکاری یاسایی دەگیرێتەبەر.
٩. بڕوانامەی توانستی زمانی ئینگلیزی بە پێی مەرجەکانی (ماددەی یەکەم/٣/أ)ی ئەم ڕێنماییە (ئەگەر هەبێت) (وێنەی ڕەسەن).
١٠. پێشکەشکارانی کەس و کاری پلە (١) یەکی شەهیدانی سەنگەر و جینۆسایدی هەرێمی کوردستان وەکو (کچ، کوڕ، هاوسەر)، پێویستە لە کاتی پرۆسەی پێشکەشکردن، پشتگیری بە نووسراوی فەرمی و بە واژووی وەزیری شەهیدان و ئەنفالکراوان هاوپێچ بکەن دوای پەسەندکردنی لە لایەن وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی، ڕادەستی بەڕێوەبەرایەتی تۆماری ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆرایەتیەکانی پزیشکی بکەن.

ماددەی (٦): پلان و ژمارەی کورسییەکانی خوێندن و ڕاهێنان:

ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆرایەتیەکانی پزیشکی هەڵدەستێت بە ئامادەکردنی پلانی وەرگرتن بەپێی یاسا و ڕێنماییە کارپێکراوەکان، بە پێی پێداویستی ڕاستەقینەی دامودەزگاکانی تەندروستی لە هەرێمی کوردستان بە ڕەچاوکردنی هەبوونی ستافی ئەکادیمی و ژێرخانی سەنتەرەکانی خوێندن و ڕاهێنان و پزیشکی و دەستەبەرکردنی سەرجەم پێداویستیەکانی زانستی و پاشان لە لایەن (وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی/فەرمانگەی توێژینەوە و پەرەپێدان/بەڕێوەبەرایەتی خوێندنی باڵا) پلان و ژمارەی کورسییەکان دوای دیراسەتکردن بە واژووی وەزیری خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی پەسەند دەکرێت، دوای تەواوبوونی پرۆسەی پێشکەشکردن و ئەنجامدانی تاقیکردنەوەی توانستی زانستی، ئەنجامی بەرایی و کۆتایی پێشکەشکاران بۆ (وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی/فەرمانگەی توێژینەوە و پەرەپێدان/بەڕێوەبەرایەتی خوێندنی باڵا) ڕەوانە دەکرێت بە مەبەستی ووردبینیکردن و پەسەندکردنی ئەنجامی بەرایی و کۆتایی وەرگیراوان لە لایەن وەزیری خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی.

پلان و ژمارەی کورسیەکانی خوێندن و راهێنان بەم شێوەیەی خوارەوە دەبێت:-

١. **کورسی بە شێوازی خۆرایی:** ئەو پێشکەشکارانەی مافیان هەیە پێشکەشی ئەم جۆرە کورسیە بکەن لە نێوان خۆیان پێشبرکێ لەسەر کورسیەکان دەکەن، هەروەها پێشکەشکردن لەسەر ژمارەی کورسیە گشتیەکان بە شێوازی خۆرایی بە شێوەی سەرتاسەری بە پێی پلان دەبێت و ئەو پێشکەشکارەی بەرزترین خاڵی بەدەستهێنا بە پێی پلان وەردەگیرێت.

٢. **کورسی بە شێوازی پاراڵێل:**ئەو پێشکەشکارانەی مافیان هەیە پێشکەشی کورسی پاراڵێل بکەن لە نێوان خۆیان پێشبرکێ لەسەر کورسیەکان دەکەن، هەروەها پێشکەشکردن لەسەر ژمارەی کورسیەکانی پاراڵێل بەشێوەی سەرتاسەری بە پێی پلان دەبێت و ئەو پێشکەشکارەی بەرزترین خاڵی بەدەستهێنا بە پێی پلان وەردەگیرێت.

تێبینی:

أ. کورسی خوێندن بۆ پلانی بنەرەتی وەرگرتن لە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆرایەتیەکانی پزیشکی کە لە لایەن وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی پەسەند کراوە، زیاد ناکرێت و گۆڕانکاری تێدا ناکرێت.

ب. لە پێناو دروستکردنی هەلی یەکسان و دادپەروەری و شەفافیەت، کورسی بۆ هیچ وەزارەت و دامەزراوەیەکی حکومی و تایبەت تەرخان ناکرێت، بەڵکو پێشکەشکردن بە شێوەی سەرتاسەری لەسەر کورسیەکان بە پێی پلانی پەسەندکراو لەسەر بنەمای پێشبرکێ و خاڵبەندی دەبێت.

ج. لە پێناو بەدیهێنانی شەفافیەت لە پرۆسەی پێشکەشکردن، پێویستە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆرایەتیەکانی پزیشکی پلان و ژمارەی کورسی پەسەندکراو بە شێوەیەکی فەرمی رابگەیەنێت تاوەکو خوازیاران ئاگاداری وردەکاری ژمارەی کورسیەکان بن.

د. پێویستە خوازیار لە کاتی پێشکەشکردن تەنها یەک شێوازی کورسی بە پێی پلانی پەسەندکراو هەڵبژێرێت، واتە نابێت پێشکەشی دوو شێوازی کورسی خوێندن بکات وەکو کورسی بەخۆرایی و پاراڵێل.

هـ. لە پیناو خەبات و تێکۆشانی شەهیدان و ئەنفالکراوانی هەرێمی کوردستان، کەس و کاری پلە (١) یەکی شەهیدانی سەنگەر و جینۆسایدی هەرێمی کوردستان وەکو (کچ، کوڕ، هاوسەر)، کورسی خوێندنی بۆردی پزیشکی لە دەرەوەی پلانی پەسەندکراویان بۆ تەرخان دەکرێت و بە بێ پێشبرکێ وەردەگیرێن، بە مەرجێک پێشکەشکار گشت مەرجەکانی پێشکەشکردن کە لەم رێنماییەدا هاتووە تێدا هەبێت و لە تاقیکردنەوەی توانستی زانستی دەربچێت. لە حاڵەتێکدا ئەگەر پسپۆرییەکە توانای وەرگرتنی هەبێت لە رووی ستافی ئەکادیمی و سەنتەری خوێندن و راهێنان و سەرپەرشتیاری بە پێی رێنماییەکان، ئەوا راستەوخۆ لەگەڵ وەرگیراوەکانی دیکە دەست بە خوێندنی ئەکادیمی دەکەن، بەڵام ئەگەر هاتوو بەشەکە توانای وەرگرتنی نەبێت بە هۆی کەمی ستافی ئەکادیمی و سەنتەری خوێندن و راهێنان و سەرپەرشتیار بە پێی رێنماییەکان، ئەوا خوێندنەکەیان دوا دەخرێت بۆ ساڵی داهاتووی خوێندن، بەڵام مافی وەرگرتنیان پارێزراو دەبێت و بۆ ئەم مەبەستەش ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆرایەتیەکانی پزیشکی فەرمانی وەرگرتن لە خوێندن و فەرمانی دواخستن لە خوێندنی بۆ دەردەکات.

و. سەبارەت بە لایەنی دارایی کرێی خوێندنی ساڵانەی کەس و کاری پلە (١) یەکی شەهیدانی سەنگەر و جینۆسایدی هەرێمی کوردستان وەکو (کچ، کوڕ، هاوسەر)، لەسەر ئەستۆی وەزارەتی شەهیدان و ئەنفالکراوان دەبێت بە پێی رێنمایی ژمارە (٢٣)ی ساڵی (٢٠٢٠)ی وەزارەتی دارایی و ئابووری هەرێمی کوردستان.

ماددەی (٧): لایەنی دارایی خوێندن و راهێنان:

١. بۆ ئەو پێشکەشکارانەی لەسەر کورسیە گشتیەکان بە شێوازی خۆرایی وەردەگیردرێن، ئەوا گشت تێچووی خوێندن و راهێنان لەسەر ئەستۆی ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆرایەتیەکانی پزیشکی دەبێت.

٢. ئەو پێشکەشکارانەی لەسەر کورسی پارالێل وەردەگیرێن، ئەوا تەواوی تێچووی خوێندن و راهێنان لەسەر ئەستۆی خۆیان دەبێت.

٣. دوای دەرچوونی ئەم رێنمایە، کرێی خوێندن بە شێوازی پارالێل لە لایەن ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆرایەتیەکانی پزیشکی پێشنیار دەکرێت بۆ وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی و دوای دیراسەتکردنی لە لایەن فەرمانگەی کارگێری و دارایی بە واژۆی وەزیر پەسەند دەکرێت.

ماددەی (٨): ناوەڕۆکی پرۆگرامی خوێندن و راهێنان:-

ناوەڕۆکی پرۆگرامی خوێندن و راهێنان لە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆرایەتیەکانی پزیشکی بە رێنمایی تەواوکاری دەردەچێت.

ماددەی (٩): حوکمە گشتییەکان:

١. پێشکەشکار مەرجە دەرچووی یەکێک لە زانکۆ باوەڕپێکراوەکان لە لایەن وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی هەرێمی کوردستانی-عێراق دانپێدانراو بێت یان یەکسانکردنی بڕوانامەی بۆ کرابێت.

٢. پێویستە وەرگیراو پێش دەستپێکردن بە خوێندن و راهێنان، وێنەیەک لە فەرمانی مۆڵەتی خوێندن بە پێی یاسا و پەیڕەو و رێنمایە کارپێکراوەکان لەگەڵ وێنەیەک لە فەرمانی کارگێری دەستلەکارهەڵگرتن لە شوێنی کارەکەی پێشکەش بە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆڕایەتیەکانی پزیشکی بکات، بە پێچەوانەوە ناتوانێت دەست بە خوێندن و راهێنان بکات.

٣. هیچ مامەڵەیەکی پێشکەشکردن وەرناگیرێت، ئەگەر پێشکەشکار سەرجەم دۆکیۆمێنتەکانی تەواو نەبێت تاوەکو دوایین رێکەوتی پێشکەشکردن، بە پێچەوانەوە پێشکەشکار مافی بەشداربوونی لە تاقیکردنەوەی توانستی زانستی نابێت، ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆڕایەتیەکانی پزیشکی لیژنەیەک پێکدەهێنێت بۆ وردبینی کردنی دۆکیۆمێنتەکان و دیاریکردنی لیستی ئەو پێشکەشکارانەی کە مافی تاقیکردنەوەیان هەیە. هەروەها وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی/فەرمانگەی توێژینەوە و پەرەپێدان/بەڕێوەبەرایەتی خوێندنی باڵا مافی چاودێری و وردبینی پرۆسەی پێشکەشکردن و وەرگرتنی هەیە.

٤. لە کاتی پێشکەشکردنی هەر دۆکیومێنتێکی نادروست لە لایەن خوازیار بۆ مەبەستی پێشکەشکردن و وەرگیران لە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆڕایەتیەکانی پزیشکی، ئەوا راستەوخۆ فەرمانی سڕینەوەی ناوی لە لایەن ئەنجومەنەوە بۆ دەردەکرێت و رێکاری یاسایی بەرامبەر دەگیرێتەبەر و رەوانەی دادگا دەکرێت.

٥. پاڵپشت بە پەیڕەوی ژمارە (١١)ی ساڵی (٢٠٢١)ی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران تایبەت بە پێدانی مۆڵەتی خوێندن لە هەرێمی کوردستان و رێنمایی ژمارە (٥)ی ساڵی (٢٠٢١)ی مۆڵەتی خوێندن لە هەرێمی کوردستان، وەزیر و ئەوانەی کە لەم پلەیەدان و ئەندامانی پەرلەمان و ئەنجومەنی پارێزگاکان و سەرۆکی یەکە کارگێرییەکان و سەرجەم فەرمانبەرانی خاوەن پلەی (باڵا/أ) و پلەی (باڵا/ب)، تاوەکو لەو پلەیەدان، ناتوانن پێشکەشی خوێندن و راهێنانی بۆردی پزیشکی بکەن.

ماددەی (١٠): کار بە هیچ ڕێنمایی و بڕیارێک ناکرێت کە لەگەڵ دەقەکانی ئەم ڕێنماییە ناکۆک و پێچەوانە بێت، و ئەو ڕاهێنراوانەی کە پێشووتر وەرگیراون و لە ئێستادا بەردەوامن لە خوێندن و ڕاهێنان، ڕێنمایی پێشوویان لەسەر جێبەجێ دەکرێت.

ماددەی (١١): ئەم ڕێنماییە کاری پێدەکرێت لە دوای دەرچوونی لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان) بلاودەکرێتەوە.

هۆیەکانی دەرچوون

لە پێناو بەرژەوەندی گشتی و بە مەبەستی ڕێکخستنی مەرج و ڕێکارەکانی پێشکەشکردن و شێوازی پێشبرکێ و بەدیهێنانی هەلی یەکسان و دادپەروەری و شەفافیەت لە پرۆسەی پێشکەشکردن و وەرگرتن لە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆرایەتیەکانی پزیشکی، لەگەڵ بەرزکردنەوەی ئاستی خوێندنی بۆردی پزیشکی بە ڕەچاوکردنی هاوسەنگی نێوان چەندایەتی و چۆنایەتی خوێندن و ڕاهێنان، هەروەها دروستکردنی هەلی درێژەدان بە خوێندنی بۆردی پزیشکی و پێگەیاندنی پزیشکی پسپۆر بۆ دامودەزگاکانی کەرتی تەندروستی لە هەرێمی کوردستان و عێراق و ناوچەکە. وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی هەرێمی کوردستان ئەم ڕێنماییەی دەرکرد.

Ministry of Higher Education & Scientific Research
KRG Iraq
وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی
دەرکردە

د. ئارام محمد قادر
وەزیری خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی

وێنەیەک بۆ:-

- نووسینگەی بەڕێز جەنابی وەزیر/ بۆ زانین/ لەگەڵ ڕێزدا.
- نووسینگەی بەڕێز بریکاری وەزارەت/ بۆ زانین / لەگەڵ ڕێزدا.
- وەزارەتی تەندروستی / نووسینگەی بەڕێز وەزیر/ بۆ زانین و کاری پێویست بە پێی پەیوەندی/ لەگەڵ ڕێزدا.
- وەزارەتی پێشمەرگە / نووسینگەی بەڕێز وەزیر/ بۆ زانین و کاری پێویست بە پێی پەیوەندی/ لەگەڵ ڕێزدا.
- وەزارەتی داد / بەڕێوەبەرایەتی ڕۆژنامەی وەقایعی کوردستان/ تکایە بۆ بڵاوکردنەوەی / لەگەڵ ریزدا.
- نووسینگەی بەرێز راوێژکارانی وەزیر/ بۆ زانین / لەگەڵ ریزدا.
- ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆرییەکانی پزیشکی/نووسیگەی بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن/ بۆ کاری پێویست/لەگەڵ ڕێزدا.
- سەرۆکایەتی گشت زانکۆ حکومیەکانی هەرێمی کوردستان/ نووسیگەی بەرێز سەرۆکی زانکۆ / بۆ زانین و کاری پێویست بە پێی پەیوەندی/ لەگەڵ ڕێزدا.
- دەستەی کوردستانی بۆ دراساتی ستراتیجی و توێژینەوەی زانستی/ نووسیگەی بەرێز سەرۆکی دەستە/ بۆ زانین و کاری پێویست بە پێی پەیوەندی/ لەگەڵ ڕێزدا.
- دەزگای سەرپەرشتی و دڵنیایی جۆری/ بۆ زانین / لەگەڵ ڕێزدا.
- گشت فەرمانگەکانی دیوانی وەزارەت/ بۆ زانین / لەگەڵ ڕێزدا.
- فەرمانگەی توێژینەوە و پەرەپێدان/ بۆ زانین و کاری پێویست بە پێی پەیوەندی/ لەگەڵ ڕێزدا.
- بەڕێوەبەرایەتی خوێندنی باڵا/ بۆ زانین و کاری پێویست بە پێی پەیوەندی/ لەگەڵ ڕێزدا.
- بەڕێوبەرایەتی کاروباری یاسایی/ لەگەڵ بەراییەکان .
- دەرکردە خولاو.